

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Apel

către întreaga obște creștinească și românească!

O furtună năpraznică s'a dezlănțuit decurind și în repetite rînduri asupra părților bănățene ale țării noastre, prefăcînd multe din frumosele ei văi și cîmpii în niște mocrle, cari își umplu sufletul de jate și durere.

Ne mîngăiam mai ales la începutul nefericitei cercări, că veștile alarmante vor fi în mare măsură exagerate, dar — cu durere — trebuie să constatăm, că ele se susțin, ba martorii oculari le adevăresc pe deplin și pentru unele locuri în măsură și mai mare.

Ținuturile întregi au fost nimicite; surizătoarele roade ale hotarelor mănoase cari promiteau o recoltă îmbelșugată, au fost zdrobite; nădejdea multor țărani muncitori, de a-și acoperi din roada cîmpului toate lipsele anului, s'a prefăcut în realitatea tristă de-a fi pierdută și pînea pentru ziua de mîne.

Potopul — ca și care amintirea poporului nu înseamnă altul atît de groaznic — a produs în multe sate pagube enorme, ștergînd ulițe întregi de pe suprafața pămîntului fără urme. Bisericele și școalele încă n'au putut rămînea fără stricăciuni simțite, cari reclamă imediată reparare.

În fața valurilor sălbatice au căzut jertfă, nu numai vite singuratice, ci cirezi întregi, precum și cîteva sute de oameni,

precum prea numeroase familii — pe lingă mizeria în care a ajuns — mai jălesc părinți, frați, surori, prunci și tot soiul de rudenii, înghițite de valuri; ear orfanii așteaptă pe milostivii creștini, cari să se îndure aî lua sub scutul lor părintesc.

În fața acestei elementare lovituri am emis numaidecît o pastorală, îndemnînd pe cei cu stare, pe cei neloviți de soarte, a sări grabnic cu ce pot în ajutorul celor lipsiți, goi și flămînzî.

Majestatea sa preabunul nostru Domnitor, Îmgărat și Rege *Francisc Iosif I*, informat pe cale oficială de cele întimplate, a trimis un ajutor grabnic de 100.000 cor. Asemenea și înaltul guvern al țării, inițiînd și o colectă regnicolară în scopul ajutorării; ear descriînd și Noi Excelenței Sale ministrului prezident al țării și altor organe ale Sale mărimea dezastrului și a pagubelor cauzate, ni-s'a descoperit pretutindenea binevoitoarea intențiune de a ajuta după putință în măsură cît mai mare desdaunarea celor ajunși în strîmtoare. De altă parte — după promisiunile primite — va oferi și »Comunitatea de avere a grănițerilor« ajutorul ei.

Considerînd, că aproape toate ținuturile devastate aparțin eparhiei noastre și că cei înecați, precum și ceice strigă după ajutor, sînt mai toți fii noștri sufletești: — cu inimă părintească cuprinsă de durere Ne simțim îndemnați a cere și Noi mila tuturor, rugîndu-î să dea ascultare apelului nostru, trimițînd obolul lor de ajutoare la adresa Noastră din Caransebeș, prestetot sprijinînd

din toate puterile marea acțiune de ajutorare, ca astfel să putem ajutama pe cei lipsiți. Îndeosebi apelez și la sprijinul băncilor noastre, la venitele cărora și părțile bănățene au contribuit în anii de belșug cu însemnate sume.

Cerînd binecuvîntarea Părintelui ceresc asupra tuturor celorce vor da ascultare glasului Nostru rugător și respălătirea înzecită a obolului dăruit de ei, am rămas

Caransebeș, la 10 Iunie 1910.

al tuturor de binevoitor:

Dr. E. MIRON CRISTEA,
episcopul Caransebeșului.

Fericirea.

de G. Aslan.

Seneca, în scrierea lui despre viața fericită, desvoltă principiul stoic. Pentru a fi fericiți, trebuie să ne conformăm rațiunii, să ne liberăm de patimi și de lucruri exterioare, ferindu-ne astfel de capriciile soartei. Înțeleptul e în acord cu sine însuși, știe ce voește, și nu regretă ce a făcut. »Înțeleptul locuște o casă de sticlă«. Sufletul lui e atît de curat, încît dacă cineva l-ar întreba pe neașteptate la ce se gîndește, el e gata să răspundă: eată la ce mă gîndesc! Stăpînindu-se astfel pe sine și realizînd armonia în sufletul său, înțeleptul se bucură admirabil de viață, e fericit.

Doctrina stoică e o exagerare sublimă a unui adevăr, anume, că orice om poate să fie fericit, dacă voește. Epictet cutoatecă e schilav și șchiop, se declară fericit.

FOILETON.

O amintire tristă.

— Schiță —

de Dămian Izverniceanu.

Cuprins de un dor neobișnuit, am plecat pe prundașul rîului cu ape limpezi și unde line. Era o zi de primăvară, dar nouroasă. Cutoatecă pretutindenî erburile încolțiseră, ear pomii erau albiți și rumeniți de floare, cutoateacesta ziua aceea fără soare, și fără de cerul albastru, atît de tristă părea, încît întreaga boltă cerească era acoperită de nour, ca o pînză fumurie. Un vînt căldicel se strecura printre crengile salciilor de pe mal, mlădiindu-le și legăniindu-le ușor. Și întotdeauna cînd gîndurile amare mă năpădesc, fug de zgomotul lumii, mă retrag pe malurile rîului, ale cărui unde atît de dulce murmură și atîtea dureri îmi alină.

Simțindu-mă earășî cuprins de val-virtejul amintirilor apuse, am plecat pe prundișul rîului, și deacolo m'am retras pe un covor de earbă. M'am trîntit pe o parte și răzimîndu-mi capul în mină, am dat curs liber gîndurilor mele, cari mă smulgeau în trecutul îndepărtat al vieții, fără de veste îmi aduseser aminte de cea mai tristă amintire din viața mea.

Dinaintea ochilor minții, printre niște perdele de sălcii, tot lingă un riu, îmi resări căsuța ei, a oacheșei mult iubite, cu ochi negri, ce-mî răpira liniștea și-mî deșteptară doruri păgîne în suflet.

Două pluși înalte, par'că le văd și astăzi, îi strejuia casa, una de o parte alta de cealaltă, și păreau ca niște vechi străjeri ce se leganau mereu în văzduh. Aceste plute înalte erau martori la începutul dragostei mele ce am avut-o cu Stăncuța, fata cea frumoasă.

Ziua aceea de primăvară, cu cer întristat și posomoril, cu tainicele șoapte ale vîntului și mormurul dulce al apei, îmi rescoliau toată tristețea din sufletul meu zbuciumat.

Mă vedeam ca tînăr, străin, decurînd venit în partea locului. Mai întăi cînd am văzut-o pe Stăncuța, tinerică, cu fața zîmbitoare și cu ochii negri, ce mă sfredeliau adînc în suflet, i-am strîns mîna, ear ea mi-a zîmbit dulce. O sîială ușoară plutia între noi. Cînd îi vorbiam, ochii îi straluciau de fericire, ca aî unui copil dezmerdat și nebunatic, ear în colțul gurii roșiatice îi infloria cîteun suris.

Era o zi de sfîrșit de vară, într'o după amiază, și ședeam amîndoi lingă rîul ce curgea cu glas șopotitor pe lingă casa lor; bagseama de atunci am îndrăgit atît de mult toate apele cu unde line și molatice. Soarele își resfira razele, vorbiam amîndoi și zîmbiam, ear dîncînd-încînd ne aruncam privirile asupra rîului ce părea o oglindă uriașă, sfărîmată în mii de bucățele. Și cite am mai vorbit noi în ziua aceea...

Deatuncî începînd întîlnirile să ne devină mai dese, mai ales în nopțile senine și recoroase de vară, în firăitul greurilor și în văpaia stelelor de sus și a licuricilor aburătorî ne destăinuiam ale noastre doruri. Și cît de mult ne-am împrietinit,

păream nedespărțiți, și nimenea în lume nu putea străbate taina dragostei noastre.

Îmi aduc aminte de o seară cu lună, cînd în mreața arginție a razelor ei, steteam pe lavița de dinaintea casei lor. Și-a fost răzimat atunci pentru primaoară capul ei cel drăgălaș de umărul meu și tremurîndu-și pleoapele pe jumătate închise, a ramas așa pierdută ca într'o ațipire dulce și plăcută. Am privit-o atunci în față și am ramas ca uluit, apoi simțiam cum tot mai mult mi-se deschide în suflet o mare albastră cu unde line. Cu sufletul însetat de iubire i-am luat mîna în mîna mea, ea tresări; am cuprins-o de peste mijloc, ea s'a mlădiat ușor ca un firicel de grîu; ear cînd i-am cuprins tîmplele între palme, și pe buzele-i de foc i-am apăsă un sărutat, s'a roșit, inima a început a i-se sbate nebunatică și cuprinsă de fericire, încetinel și-a strecurat brațul pe după grumazul meu, și mă strîngea atunci la peptul ei cu atîta foc și cu atîta drag.

— Puiule, îmi ești drag și fără tine nu mai pot trăi — șopti ea într'o oftare lină.

Am sărutat-o dinnou și am tăcut. Ea m'a strîns atunci cu putere și mai mare și-mi apăsa capul meu pe sinul ei rotund.

— Costică, puiule, îți sînt și eu atît de dragă pecum îmi ești tu mie?

— Imi ești dragă, Stăncuțo.

— Vezi cît de mult te iubesc... capul mi-l-așî da pentru iubirea noastră. Deacum voi fi a ta, fă cu mine ce voești.

Trebuie să observăm însă, că soarta n'a fost atât de vitregă cu Epictet, pe cât se pare, de oarece i-a dat în schimb o energie morală extraordinară. Dacă examinăm nepărtinitor faptele, găsim că fericirea e întrucitva chestie de temperament, și cine poate tăgădui, că la fericirea omului celui mai meritos n'au contribuit cu ceva și împrejurările, „norocul”? Nu este mai puțin adevărat, că putem contribui și noi la fericirea noastră, și din punct de vedere practic e bine să credem, că această putere e cât de mare. Citind pe Epictet și pe Marcu-Aureliu, căpătăm mai multă încredere și în noi înșine.

Din istoricul problemei de care ne ocupăm, reies două soluțiuni fundamentale opuse. Unii, cum sînt Cirenaicii și Epicurienii, cred că fericirea se dobîndește căutînd cît mai multe plăceri; alții, ca Socrate și Stoicii, cred că mai degrabă ajungem la acest scop, reducîndu-ne dorințele. Această poziție a problemei exprimă fidel atitudinea pe care a avut-o omenirea în cursul timpurilor, oscilînd între civilizație și renunțare. Popoarele indiene, și popoarele greco-latine, încrezătoare în civilizație, fiind înșelate în așteptările lor, s'au resemnat, unele convertindu-se la budism, altele la creștinism. Modernii oscilează între aceste două concepțiuni și sînt încă în căutarea unei regule sigure de viață.

Niciun secol n'a produs atîtea transformări, economice și politice, ca secolul XIX. Niciodată popoarele nu s'au luptat mai energic, și mai cu succes, pentru libertate și egalitate. A treia parte din omenire se bucură astăzi de drepturi garantate de legi. Știința și industria au făcut progrese, pe cari nici nu le-au visat măcar fii secolului precedent: aplicarea vaporului la toate industriile, cucerirea electricității, drumurile de fer, vapoarele, velocipedele, automobilele, baloanele cu cîrmă, avioanele, gazul, lumina electrică, fotografia, telegraful, telefonul, fonograful, industria chimică, zaharul rafinat, culorile artificiale, armele cu repetiție, tunurile cu bătăe mare, explozivele, anestezicele, antisepticele... cine ar putea enumăra toate descoperirile științifice, și aplicațiunile lor din secolul încheiat?

Așa vorbea ea, scurt, cu cuvinte pline de dor, și cu grai farmecat.

Un dulce șopot de vînticel lin se strecura prin frunzișurile salciilor și le mlădia ușor. Stelele sclipiau mai vioae, par'că mai tainic decît altădată. Murmurul apei, cu firăitul greurilor și cu freamătul de frunze, suna prin văzduhuri, pe deasupra noastră, ca o muzică tainică, dumnezeiască și deșteptă în noi doruri nehotărîte, doruri necunoscute.

S'a strecurat deatunci zilele una după alta, și a venit și toamna cu zilele ei mai nouoase, mocnite, și cu ploii line și reci, ce se cerneau de sus din văzduhul plumburiu ca printr'o sită deasă. Au urmat apoi și zilele de eamnă, friguroase, cu fulgi de zăpadă, ce se așterneau pe pămînt ca o haină albă arginție; cu vînturile mugitoare, ce-și risipiau cîntecile sinistre pela ferestrele cu geamurile înflorite. Noi tot într'o iubire o duceam. Păream nedespărțiți. Odată m'a privit în ochi această ființă și m'a robit sufletul cu desăvîrșire. Ei, dar sînt și niște zicături românești ce zic cam așa, că „de ce te temi nu scapi” și „de ce ți-e mai drag în lume, nu ai parte”. Și tocmai mie mi-s'au adevărit aceste zicături.

Cînd a dat în primăvară, toată lumea prinsese veste de dragostea noastră. Unii tăceau, pe cînd alții își făceau decap, căci ne-a adus așa de departe, încît a trebuit să ne despărțim. Părinții ei stăruiau mai mult să ne despărțim. N'am avut ce face, a trebuit

Totuși problema se pune: Sîntem noi mai fericiți decît oamenii din secolele precedente? Desigur, că toate aceste descoperiri au avut de rezultat îmbunătățirea traiului nostru, — dar ne simțim noi pentru aceasta mai fericiți? Unii au răspuns negativ, și au conchis chiar că „știința a dat faliment”. Concluzia lor e falsă, căci știința n'are de obiect se procure omului fericirea. Vina e a noastră dacă am așteptat dela știință aceia ce nu poate da, dacă ne-am îndreptat toate forțele pentru a supune natura și am neglijat se ne stăpînim pe noi înșine!

Fericirea naște din echilibrul între satisfacțiuni și dorințe. Un om ale cărui facultăți ar putea satisface toate dorințele pe cari le simte, ar fi absolut fericit. Cum va procedea prinurmăre omul înțelept? El nu va renunța la toate dorințele sale, căci în felul acesta o parte din facultățile sale ar rămînea inactive și el nu s'ar bucura de întreaga lui ființă. Va căuta prinurmăre să-și întindă facultățile pe cît e posibil, și să renunțe la dorințele cari întrec puterea sa. Soluțiunea cea mai potrivită nu e nici resemnarea pasivă, nici goana după plăceri. Omul înțelept caută toate satisfacțiunile pe cari le permite natura sa, și condițiunile în cari trăește, fără a cere dela viață mai mult decît îi poate da.

Nimenia însă nu poate cunoaște limita puterilor sale, cît timp nu le-a pus la încercare. Pentru a realiza toată dezvoltarea de care e capabilă ființa noastră, avem nevoie de un îndemn, și acest stimulent este *idealul*. Nemoriile tuturor oamenilor mari confirmă zisele noastre. Toți oamenii cari au lăsat urme de existența lor pe pămînt, *au luptat pentru un ideal*, și au fost desigur fericiți în măsura în care l-au realizat.

Mill ne povestește criza morală prin care a trecut, cînd a slăbit în el forța idealului.

„Încă din 1921, — ne spune Mill, — aveam un obiectiv, ceia se poate numi un scop în viață, — voiam să lucrez pentru reformarea lumii. Ideea pe care mi-o făceam despre propria mea fericire se confundă în totul cu acest obiect. Dar veni o zi, cînd această încredere se risipi ca un vis. Era toamna anului 1826”. Mill atunci ajunge

să ne călcăm pe inimă și să nu ne vedem mai mult. Despărțirea ne-a fost detot dureroasă.

— Nu mă lăsa, nu mă lăsa — a izbucnit ea deodată într'un plîns de i-se cutremurau umerii. Ochii îi străluciau atunci cu atîta duiosie, încît și mie mi-se înmoie inima. M'am plecat spre dînsa, am sărutat-o și lacrimi-le ei ferbinți mi-au ars obrazul.

Deodată încetă cu plînsul, și-a șters ochii, și mi-a zis așa:

— Costică, auzi, noi ne despărțim și pe mine au să mă mărite după altul; ... pe acela însă îl urăsc! ... și numai tu îmi ești drag. Ascultă, puiele, m'or mărita după el, dar nici cînd nu am să fiu a lui ...

Atît a mai grăit numai. Și cînd am plecat, a privit în urma mea cu atîta duiosie. Luminile ochilor ei păreau mai întunecate, și un foc straniu părea că strălucește și joacă în ei. Nu a mai plîns și nici nu a oftat, a ramas așa deodată ca impenetrată cu privirile rătăcitoare.

Și s'a măritat. Dar din clipele acelea nu și-a mai deschis gura să vorbească, și nime nu i-a mai auzit graiul, nici părinții, nici bărbatul. Fața îi remăsese tot frumoasă ca mai înainte, dar mai rece, ear surisu-i vecinic de pe buze par'că i-ștersese cineva cu mîna.

Și au încercat părinții și bărbatul în feluri și în chipuri să o facă să vorbească, să o aducă la calea cea bună, — cum ziceau ei — dar tot în-

într'o așa stare, încît se întreba, dacă putea să mai trăiască cu o astfel de împrejurare? „Într'o zi, continuă Mill, citii întîmplător memoriile lui Marmontel. Ajunsei la pasagiul, unde istorisește el moartea tatălui său, disperarea care cuprinsese familia, și inspirația neașteptată pe care o simți el, un simplu copil, că va ține locul tatălui pierdut. O imagine vie a scenei acesteia îmi trecu pe dinaintea ochilor, — fui mișcat pînă la lacrimi. Din acest moment greutatea care mă apăsa, fu ușurată. Ideea de care fusem obsedat, dispăruse. Puteam găsi speranța. Nu mai eram de lemn, sau de peatră. Posedam prinurmăre în mine ceva din această flacără, care dă caracterului o valoare, și este pentru noi o garanție de fericire”.

Tot astfel Socrate poseda un ideal în viață, și se simțea fericit în măsura în care se conforma idealului său. În același timp privia în jurul lui: găsia și la alți oameni idealuri, dar de ordin inferior, și slăbite de tot felul de preocupări vremelnice, cari îi împedecau să aibă echilibrul sufletesc, unitatea de conduită, și prin urmare — fericirea. Socrate însă ținea atît de mult la idealul său, încît a preferat să fie condamnat la moarte, decît se renunțe la ceia ce constituia pentru dînsul rațiunea de a trăi. „Dacă mi-ați spune — se adresează Socrate în apărarea lui — că mă achitați cu condiție să încetez a filosofa... v'ași răspunde fără șovăire: Atenienilor, vă onorez și vă iubesc, dar mă voi supune mai bine lui Dumnezeu decît vouă, și cît voi trăi nu voi înceta de a filosofa, dîndu-vă mereu sfaturi”.

Fericirea pentru Socrate constă prinurmăre în a-și împlini vocația naturii sale sufletești, adică a *descoperi adevărul moral, a predica și practica virtutea*.

Tot astfel un savant va găsi cea mai înaltă și cea mai adîncă mulțumire sufletească în descoperirea adevărului științific. Inchipuiți-vă — dacă puteți — „bucuria” (n'am alt termen, căci limba e făcută de mulțimea mediocră), inchipuiți-vă bucuria lui Newton, cînd a descoperit legea atracțiunii universale!

Ce să mai zicem de martirii religiei? Ei au preferat să fie torturați, înloc de a renunța la credința și apostolatul lor. Și au

zadar. Odată tată-su necăjindu-se rău își ieșise din sărite. Și-a strîns palma pumn și a lovit-o peste față. Ea s'a clătinat puțin, dar n'a căzut. Singele însă o podidise pe nas și pe gură, și se scurgea în părăuase roșii, înfocate, pe sin în jos. A venit atunci și bărbatul, Pătru Miclău, i-a dat un ghiont în moalele slăbiilor; a gemut dureros atunci și s'a prăbușit la pămînt. Cînd și-a venit în fire, era palidă, vestejită, dar cu gura nclestată ca și mai înainte. Și bărbatul în niciun fel nu a putut să se atingă de ea; și drăcuia năcăjit, dar fără folos.

Eu de toate acestea auziam, și rana sîngerîndă din inima mea rănită tot mai mult mi-se măria. Nu puteam să-mi ajut nici mie, dar nici ei. Și ca să mă uit din durerile sufletești ce mă bîntuiau, m'am cumpărat o pușcă, un corn, o traistă și am început a bate crîngurile, livezile și pădurile, la vînătoare. Plecam de cum se crepa de ziuă, și nu întorceam pînă noaptea aminat. În marea mea deznădejde simțiam o bucurie să omor atîtea sălbăticiuni nevinovate. Dar cucit umblam, înloc durerea să mi-se aline, și mai mult creștea; ear în întreaga mea ființă începuse a străbate încetul cu încetul sălbăticia locurilor neumbrate și singurate, mă schimbam văzînd cu ochii. De cel mai mic lucru ce nu-mi era pe voe singele îmi clocoția și-mi urca la creeri. Pe toți aceia cari odată birfiseră încontra dragostei noastre, nu mai aveam ochi să-i văd; uram dealtcum și lumea cealaltă și fugeam de ea. (Va urma).

murit desigur fericiți, știind că dovedesc astfel cu prețul vieții tăria convingerilor și adevărul idealului pe care-l predicau: idealul unei vieți pașnice pe pământ, realizabil prin iubirea de aproapele și renunțarea la bunurile materiale.

Inchipuiți-vă acum pe Chopin fără pian! Se poate nenorocire mai mare pentru el? Pianul e pentru dînsul ceiace e comora pentru Harpagon, ceiace Julieta e pentru Romeo, ceiace virtutea e pentru Socrate, ceiace credința e pentru apostoli.

Din aceste exemple caracteristice rezultă că *fericirea pentru om constă în satisfacerea unui ideal potrivit cu natura fiecăruia*. Și cum nu există om normal, care să nu poată avea un scop cit de modest în viață, fie numai acela de a-și crește copiii, urmează că *oricare om normal poate să fie fericit*.

Oamenii simpli sînt lipsiți ce-î drept de plăcerile delicate, de satisfacțiile înalte, dar în schimb capacitatea lor de a suferi e mai mică. Cînd sînt sănătoși și dispun de repaos, se bucură în mod naiv de mulțumirea de a trăi. Ei sînt mai fericiți, în tot cazul, decît oamenii a căror cultură le-a dezvoltat inteligența, fără ale înobila inima. Căci, repetăm, fericirea nu stă în avere — după cum crede aproape toată lumea, — ci în bogăția sufletească, în caracter.

În resumat, a satisface tendințele și afecțiunile noastre în măsura importanței lor, a ne crea, în marginea puterilor noastre, un scop în viață, și al urmări cu toată energia: eată mijlocul de a fi fericit!

(Sfîrșit).

ECONOMIE.

„Albina”, primul nostru institut de bani, în o ședință recentă a direcțiunii a hotărît transformarea agenturii institutului din Mediaș în o filială, căreia îi va aparține și agentura din Elisabetopol.

Delegat al direcțiunii și juriconsult lingă noua filială a fost numit d-l Dr. Dionisie Roman, avocat în Mediaș; dirigent d-l Anastasiu Boiu, actualul casier al filialei din Brașov, ear casier la filiala din Brașov d-l Ioan Brenciu, funcționar al contabilității dela centrală.

În aceeași ședință a direcțiunii s'a luat o hotărîre importantă și cu privire la desăvîrșirea aparatului de control al institutului, creîndu-se un nou post de „Inspector general pentru filiale, agenturi, și bărbății de încredere”.

La acest post a fost numit d-l Ion Pătășan, îmbinîndu-se postul de contabil-revizor, ocupat pîn'acum de d-sa, cu postul nou recreat.

Prin crearea filialei din Mediaș, „Albina” are pîn'acum în total 4 filiale: în Brașov, Lugoj, Mediaș și Tîrgul-Murășului, și 3 agenturi generale: în Elisabetopol, Sinnmărtin și Sinniclașul-Mare, dintre cari prima în legătură cu filiala din Mediaș, a doua cu Centrala-Sibiî, ear a treia cu filiala din Lugoj.

Solidaritatea a decis, unanim, înființarea unei bănci românești de asigurare cu un capital de un milion de coroane. O să avem astfel prilej a ne convinge cit de mare e desclînirea între băncile, unde îți sparg clienții ușile după împrumuturi, și între băncile cari trebuie să bodicîe după clienți, pîn'acum destul de nededați cu asigurările, mai ales de viață.

FELURIMI.

În orașul Arles din Franța s'a celebrat la 5 Mai cununia cunoscutului autor dramatic francez Francis de Croisset cu d-na Bischoffsheim, născ. de Cheygné. Nași au fost pentru d-nul Francis de Croisset: d-nii Jean Richepin dela Academia Franceză și Belinder prefectul de Nacluse, pentru d-na Bischoffsheim d-nii Frédéric Mistral și Paul Mariéton. După ceremonia religioasă, d-na Francis de Croisset a oferit învâțîșilor ei, și bunului popor din Arles, o alergare de tauri ca în arenele antice.

CRONICA.

Vestim cu bucurie onor. public rom. din Oravița și jur, că azi Sîmbătă și mîne, Duminecă, la 2 și 3 Iulie n. c., vor da aici în sala teatrului două reprezentațiuni teatrale *sofiî Birsanu*, ear Marți la 5 Iulie n. c. va avea loc un mare concert arangeat de bursierii fondului de teatru rom., sub conducerea directorului artistic *Aurel Bănuț*, cu următorul program:

Programul concertelor: Partea I.: 1. Conferință de d. A. P. Bănuț. 2. D. Ionel Crișan: a) „Solomoane căpitane”, doină de H. Kirchner; b) „Bădișor depărțișor” doină de T. Brediceanu; c) „Ști tu mîndră ce ț-am spus” de Gh. Dima. Un punct pe pian. 4. D. Ștefan Mărcuș; a) „După ochi ca murele”; b) „Năcăjit ca mine nu-i”, doine de T. Brediceanu; c) „Ciobanul” de Gh. Dima.

Partea II.: 1. D. Ionel Crișanu: a) „Groza” baladă de V. Alexandri; b) „Somnoroase păsărele” de M. Eminescu, muzică de Gh. Dima; c) Hop, țurcă, furcă” de Gh. Dima. 2. D-l A. P. Bănuț: Declamațiuni. 3. D-l Ștefan Mărcuș; a) „Dece nu-mi vii” și b) „Peste virfur” de M. Eminescu, muzică de Gh. Dima; „Romanță” din Aida, actul I, muzică de Gh. Verdi. Acompaniamentul îl va susține d-na *Branîște* din Lugoj.

Textul tuturor cîntărilor se vinde seara la cassă.

Publicul este rugat a se prezinta precis la ora fixată, — momentan după începere, închizîndu-se toate ușile localului pentru a nu se mai deranja auditorul.

Invitări speciale nu se trimit. Pentru toate trei serile (*Birsanu* și *Bănuț*) se prevede afluență enormă. Bilete de intrare se capătă în cofetăria Buschner și seara la cassă. Sperăm că bunul nostru public va fi și deastădată la înălțime.

Iuristul *Iuliu Marcu*, fiul vrednicului primar din *Bocșa-montană*, a făcut la 26 a curentei doctoratul în științele de stat la universitatea din Cluj. Multe felicitări!

Simpaticul nostru colaborator, foiletonistul *Damian Izverniceanu*, despre care se născocise că a perit în valurile potopului din *Sasca-montană*, arată că e viu și sănătos, continuîndu-și cîntarea duioasă la locul său, în foșoară.

Comitetul de ajutorare din localitate, prin trimișii săi, șefcontabilul *Carol Sittner* și funcționarul de bancă *Dimitrie Grosșanu*, a grăbit a împărți totfelul de alimente nenorocitelor sate din jurul Săschii, ear ajutoarele pentru inundații din Valea Almăjului: ai noștri, în frunte cu banca „Oraviciana”, le vor trimite P. S. Sale bunului nostru Arhieru spre a le distribui, cum va ști mai bine, nenorociților săi Eparhioți.

Doctorul *Constantin Ignea* va pleca la Frankfurt, la profesorul *Ehrlich*, spre a studia tratamentul cu serul cel nou împotriva boalelor venerice.

Studentul în medicină Drnd *I. Teicu* a ținut la „Clubul Român” din Viena o interesantă conferință „Omul și Natura”.

În adunarea generală a învățătorilor din despărțămîntul Lugojuului, învățătorul *Gheorghe Joandrea* a reinviat Gramatica lui Ienăchiță Vacarescu.

Starea sănătății Reginei *Carmen Sylva* s'a agravat.

Adunarea generală a Societății pentru crearea unui fond de teatru rom. se va ține astan la 28 și 29 August la *Reghin*.

D-șoara *Leontina Pop*, fca profesorului liceal *Gheorghe Pop* din Arad, a secerat frumoase succese la Conservatorul din București.

Senatul de acuză al Tribunalului din *Biserica-albă* a pus sub acuză pe editor-proprietarul foii noastre, pentru articolul „Nedelcu candidat” și alte știri referitoare la alegeri.

Administratorul parohial din Iam *N. Chicombanu* a fost ales cu toate voturile de preot în fruntașa comună *Ghilad*.

La școala civilă din localitate a reușit splendid Sîmbătă examenul de gimnastică, ținut sub conducerea vrednicului profesor *Villi*, ear exercițiile militare sub conducerea locotenentului *Hrusztek*, cu care ocazie, după vorbirea de încheiere a harnicului director al institutului *Vilhelm Földes*, s'au distribuit și premiile, dintre cari cel mai mare (3 galbini) l-a obținut studentul de clasa IV. *Ionel Jianu*. Au mai fost premiați și alți băeți buni pentru conduită și progres, ear studentul *Környei* de cl. V. a fost premiat, ca celdintăi în gimnastică.

7. Vasile Murgu, proprietar și om cu multă tragere de inimă pentru lucruri bune și frumoase, a încetat Sîmbăta trecută din viață în vîrstă de 64 ani. Odihniască în pace. Familiei întristate sincere condoleanțe!

La *Mercina* a fost ales de învățător *Mihai Vorțanu*, originar din comitatul Aradului.

Sentința celor două osîndiți la robie pe viață, *Alexa* și *Iova Băloane*, cari au omorît pe primarul din Tievaniul-mare, a fost schimbată la Curie astfel, că lui Iova Băloane i-s'a redus pedeapsa la 15 ani închisoare.

În procesul *Haverda* se va ține o nouă pertractare la curtea cu jurați din Budapesta.

D-nul *Gheorghe Talescu*, contabil la „Oraviciana”, și-a serbat Lunî cununia, în biserica ort. rom. din localitate, cu d-șoara *Olga Novacovič*. Multe felicitări!

La Abrud a încetat din viață avocatul *Dr. Vasile Fodor* în vîrstă de 51 ani.

La Iași e pe cale a se ridica un monument marelui patriot *Mihail Cogălniceanu*.

Poliția din Petersburg a pus mîna pe un șpion austriac, jurnalistul baron *Ungern-Sternberg*.

Profesorul de dans *Paul Sourou* anunță că pe timpul vacanței va deschide un curs de dans în Grădina de tir din localitate.

Reuniunea industrișilor din *Timișoara* primește în internatul ei, care există de 10 ani, 45 de școlari cu 40, resp. 42 coroane. Supraveghiere îngrijită și instrucție privată! Intreținere bună! Conducătorul institutului: *Francisc Eberstein* (Temesvár-Józsefváros, Sailer Antal utca 2).

Pentru *îngrășarea vitelor*, se capătă un admirabil praf, ce se pregătește aici în Oravița în farmacia „La Sf. Gheorghe”. Leacul acesta îngrășă caii, vite cornute, și porcii, apărînd animalele preventiv de orce boale.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

A apărut broșura:

Mizerie, boală, crimă și degenerare

sau

ALCOHOLISMUL ȘI URMĂRILE LUI

din punct de vedere

Economic, igienic, moral și național

de **Pr. D. Voniga.**

Tipografia Nouă, Orăștie 1910.

Broșura se extinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirtoase. 4. Beția și cunoștința ei, în general. 5. Efectele stricacioase ale beuturilor spirtoase, în spețial asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. *Turbeculosa (oftica) și morburile mentale*. 7. Alcoolul și morală publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. *Copii befiilor*. 9. În resumat: Alcoolismul — *Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare*. 10. Lupta în contra alcoolismului. *Combaterea beției*. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățămînt antialcoolic. Prețul **1 cor. 60 fil.** Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

Valea „Bányavölgy“

loc pentru vilegiatură și scaldă Kneipp
în Oravița (Banat)

e situată sub Marilla în mijlocul unei păduri
întinse cu brădet.

Aer bogat în ozon, fără praf, și apă excelentă de izvoare. Salon de muzică și de lectură, muzică în parc, locuri admirabile pentru excursii. Diferite cure de apă rece, cum și un bassin de înotat de 70 metri de lung. Dușuri-Kneipp, massage și electrizări pentru îmbolnăvirii ale sistemului nervos, cum și pentru îmbolnăvirea vaselor inimii singelui, a organelor de mistuire și resuflare (astma), reumatism, boale femeestii, dureri de beșică și de răunchi etc.

Medic curant: Dr. Ludovic Méhes (român).
Pension complet (vipt, locuință și serviciu):
la zi, dela 4 coroane în sus.

Saisonul: dela 1 Mai până la 30 Septembrie.

Prospecte (și în limba română) se capătă la

Direrțiunea băilor „Bányavölgy“
în Oravița.

Profit mare

își pot căștiga Agenți sîrguitori, Funcționari, etc. Off. subt **B. S.** Nr. 100 la redacția acestei Gazete.

Un ucenic (șăgîrt)

din casă bună, care să aibă și școală în-
destulitoare, se primește la

MAX SITTNER

timplarie (Tischler) de mobile și pentru zidiri
în Oravița.

Un ucenic (șăgîrt)

din casă bună, care să aibă și școală în-
destulitoare, se primește la

JOSEF SZALAY, zugrav

în casa proprie, subt Zidu-al mic.

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine
și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie ca membru la

»Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă«.

La această asociație poate să se facă membru
ori-care persoană dela etatea de **16-80 ani**. Pe
lingă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile
de moarte, deja după un an de membrerie i-se
soluește moștenitorului un ajutor de 2000 cor.,
ear devenind membrul după cel puțin 3 ani de
membrerie, prin oarecare nenorocire **neputincios de
muncă, i-se soluește pînă cînd trăește o rentă lu-
nară de 50 cor.** Dacă un membru trăește 30 de
ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000
cor. însă dispunînd membrul că suma de 2000
cor. după moartea lui să o primiască moștenitorii,
i-se soluește membrului pînă ce trăește o rentă
lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de

60-80 ani n'au drept la rente. Persoane dela
etatea de 15-60 ani pot semna pînă la 3 cuote
(6000 cor.) **Atestat medical nu se recere.**

Pe lingă solvirii lunare moderate și taxe de
măritșurii, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă
aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna
1-6 cuote (2000-12.000 cor.). Dacă o fată după
3 ani de membrerie rămîne orfană, înceată solvirea
taxelor, ear la **măritș, fata primește suma asi-
gurată**, ear pînă atunci - însă celmult pînă la
etatea de 20 ani - primește o rentă lunară de
30 cor. Tot aceasta rentă primește fata pînă cînd
trăește, dacă după oarecare vreme rămîne ne-
măritată.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare
garanță: cuote semnate pînă la **7.000.000 cor.**
și anual peste **100.000 cor.** taxe de membru.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orșele și bărbai
de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

Filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Takarékpénztár-utca 4. szám, I. em.)

Farmacia „La vulturul negru“

(Apoteca bătrînă)

Proprietatea **KNOBLAUCH** din 1819

Fondată la anul 1797.

Telefon Nr. 59.

Desinfector Antimorbin

este cel mai desevirșit aparat pentru desinfectarea aerului, nimicînd
toți bacili curăță numaidecît aerul în locuințe. Prețul 12, 20 și 35 cor.

Kalodont, cea mai nesticăcioasă pastă pentru dinți, dă un luciu
frumos dinților 60 fil.

Capsule împotriva limbricului mare. Efectul se arată într'un
ceas. 3-4 cor.

Crema-Margit este un mijloc neîntrecut pentru fru-
musețe, curăță fața de orice pete.

Crema	1- cor.
Pudră	.20 "
Săpun	.70 "

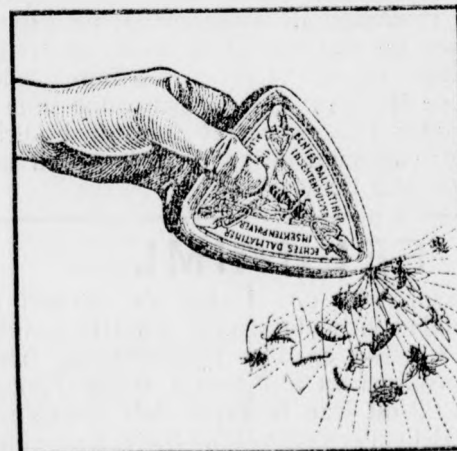
Pudră berlinesă pentru păr, alb, blond, brunet
20, 40, 100 fil.

Carton pentru stropit, conține cel mai bun praf de
insecte 20 fil.

Rico, alifie pentru turiști, alină durerea și vindecă
radical bătăturile 20-40 fil.

Nestle, făină pentru copii, aliment natural pentru copii
ce sug, și pentru cei ce sufer de stomac - 1 80 cor.

Mare depozit în cele mai noui le-
gături pentru soboriți, totfelul de articole
de gumă dela fabricii indigiene și străine de
primul rang, prețuri absolut solide, cum și
totfelul de specialități, ceiace nu s'ar găsi în
depozit, să căștigă fără nicio cheltuială în
2-3 zile.

Praf pentru îngrășarea vitelor 1/2 klg. 2 cor.
1 klg. 3.60 cor.

Prafi ncontra guturaiului (suspînul) cailor 1-2 cor.

Dialon este leacul cel mai bun pentru vindecarea
ranelor de pele la copii 1 cor.

Regulin, mijloc natural încontra nemisturii 1.60 cor.

Purgo, leacul cel mai bun pentru ordinare 1 cor.

Reparator, alină durerea la reumatism 1-2 cor.

Serravallo, leac bun pentru copii slăbuți și recova-
lescenti, care avînd gust bun, se poate lua ușor și
de adulți 2.60 cor.

Manol, netezește frumos pelea feței și a minilor 2 cor.

Tablete-Phenolphtalin sînt prielnice de luat pentru
urdinare 80 fil.

Pudră Ideal-Champoing face să crească frumos
părul 30 fil.

Mosquitin, cel mai bun mijloc încontra mușcăturii
insectelor. Alină numaidecît durerea și umflătura
50 fil.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz,
pudră, parfumuri și săpunuri se pot căpăta totdeauna la „Apo-
tecăria bătrînă“ a lui

Max de Knoblauch

în Oravița

în ulița mare, peste drum de Hotel Coroana.